

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2020. gada 25. jūnijā *

Apelācija – Eiropas Savienības Satelītcentra (*Satcen*) personāls – *Satcen* līgumdarbinieks – Sūdzības par psiholoģisku vardarbību – Administratīva izmeklēšana – Lūgums sniegt palīdzību – Darbinieka atcelšana no amata uz laiku – Disciplinārlieta – Darbinieka atstādināšana no amata – *Satcen* Apelācijas padome – Ekskluzīvas kompetences piešķiršana izskatīt *Satcen* darbinieku strīdus – Prasība atcelt tiesību aktu – LESD 263. panta pirmā un piektā daļa – Prasība par zaudējumu atlīdzību – LESD 268. pants – Savienības tiesas kompetence – Pieņemamība – Apstrīdami tiesību akti – Strīda līgumiskais raksturs – LESD 272. un 274. pants – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā – LESD 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējais teikums – LESD 275. panta pirmā daļa – Vienlīdzīgas attieksmes princips – Vispārējās tiesas pienākums norādīt pamatojumu – Faktu un pierādījumu sagrozišana – Tiesības uz aizstāvību – Labas pārvaldības princips

Lietā C-14/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, kas iesniegta 2019. gada 10. janvārī,

Eiropas Savienības Satelītcentrs (*Satcen*), ko pārstāv *A. Guillerme*, advokāte,

apelācijas sūdzības iesniedzējs,

pārējie lietas dalībnieki:

KF, ko pārstāv *N. Macaulay*, barrister, kā arī *A. Kunst*, *Rechtsanwältin*,

prasītāja pirmajā instancē,

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *M. Bauer* un *A. Vitro*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *A. Arabadžijevs* [*A. Arabadjiev*] (referents), tiesneši *P. Dž. Švirebs* [*P. G. Xuereb*] un *T. fon Danvics* [*T. von Danwitz*],

ģenerālvokāts: *M. Bobeks* [*M. Bobek*],

sekretārs: *M. Longars* [*M. Longar*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 4. decembra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – angļu.

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2020. gada 19. marta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību Eiropas Savienības Satelītcentrs (*Satcen*) lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 25. oktobra spriedumu KF/*Satcen* (T-286/15, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2018:718), ar kuru tā daļēji apmierināja KF celto prasību, ciktāl tā, pirmkārt, atcēla divus *Satcen* direktora lēmumus, kas attiecīgi ir saistīti ar KF atcelšanu no amata uz laiku un atstādināšanu no amata, kā arī *Satcen* Apelācijas padomes lēmumu, kurš pieņemts šajā pašā strīdā, un, otrkārt, piesprieda *Satcen* samaksāt ieinteresētajai personai 10 000 EUR kā atlīdzību par pēdējai minētajai nodarīto morālo kaitējumu.

Atbilstošās tiesību normas

- 2 1991. gada 27. jūnijā Rietumeiropas Savienības (RES) Ministru padome pieņēma Lēmumu par satelītu datu izmantošanas centra izveidi, kas pieņemts, pamatojoties uz tās 1990. gada 10. decembra Lēmumu par sadarbību kosmosa jomā RES iekšienē.
- 3 2000. gada 13. novembra paziņojumā Marselā (Francija) RES Ministru padome norādīja uz Eiropas Savienības Padomes 2000. gada 10. novembra vienošanos pēc būtības par tāda satelītcentra izveidi Eiropas Savienības aģentūras formā, kuram piemīt elementi, kas ir raksturīgi centram, kāds ir izveidots RES iekšienē.
- 4 *Satcen* tika izveidots ar Padomes Vienoto rīcību 2001/555/KĀDP (2001. gada 20. jūlijs) par Eiropas Savienības Satelītcentra izveidi (OV 2001, L 200, 5. lpp.), un tas sāka darboties 2002. gada 1. janvārī.

Lēmums 2014/401/KĀDP

- 5 Padomes Lēmuma 2014/401/KĀDP (2014. gada 26. jūnijs) par Eiropas Savienības Satelītcentru un ar ko atceļ Vienoto rīcību 2001/555 (OV 2014, L 188, 73. lpp.), 2. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts, ka *Satcen* galvenie uzdevumi ir atbalstīt Savienības lēmumu pieņemšanu un rīcības kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP), it īpaši kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) jomā, tostarp Eiropas Savienības krīzes pārvarēšanas misijās un operācijās, pēc Padomes un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos lūguma nodrošinot produktus un pakalpojumus, kuri rodas attiecīgo kosmosa resursu un papilddatu, tostarp satelītuzņēmumu un aerouzņēmumu, izmantošanas rezultātā.
- 6 Saskaņā ar Lēmuma 2014/401 7. panta 3. punktu *Satcen* direktors ir tā juridiskais pārstāvis. Saskaņā ar šī lēmuma 7. panta 4. punktu un 6. punkta otrās daļas e) apakšpunktu šis direktors atbild, pirmkārt, par visu pārējo *Satcen* personāla locekļu pieņemšanu darbā un, otrkārt, par visiem jautājumiem attiecībā uz šo personālu.
- 7 Lēmuma 2014/401 8. pantā ir paredzēts:

“1. *SATCEN* personālu (ieskaitot direktoru) veido līgumdarbinieki, kas izraudzīti no iespējami visplašākā dalībvalstu klāsta valstspiederīgajiem, un norikoti eksperti.

2. Līgumdarbiniekus amatā ieceļ direktors, pamatojoties uz viņu kvalifikāciju, un ievērojot godīga un pārredzama konkursa kārtību.

[..]

5. Valde pēc direktora ieteikuma izstrādā noteikumus attiecībā uz *SATCEN* personālu, kurus pieņem Padome.

[..]”

Satcen Civildienesta noteikumi

- 8 Ar savu Lēmumu Nr. 2009/747/KĀDP (2009. gada 14. septembris) par Eiropas Savienības Satelītcentra Civildienesta noteikumiem (OV 2009, L 276, 1. lpp.) Padome pieņēma Eiropas Savienības Satelītcentra Civildienesta noteikumus (turpmāk tekstā – “*Satcen* Civildienesta noteikumi”), kuru 2. panta “Visiem darbiniekiem piemērojami noteikumi” 1. punktā ir noteikts:

“Darbinieki ir pakļauti direktora vadībai un atbild viņam par savu pienākumu izpildi, kurus viņi uzņemas veikt, cik vien rūpīgi iespējams.”

- 9 Saskaņā ar *Satcen* Civildienesta noteikumu 27. pantu:

“1. Ja darbinieks vai bijušais darbinieks tiši vai nolaidības dēļ nepilda Civildienesta noteikumu uzliktos pienākumus, viņu var saukt pie disciplināras atbildības.

2. Ja direktors konstatē faktus, kas norāda uz pienākumu neizpildi 1. punkta nozīmē, viņš var sākt administratīvu izmeklēšanu, lai pārliecinātos, vai tāda pienākumu neizpilde ir notikusi.

3. Disciplinārie noteikumi, procedūras un pasākumi, un noteikumi attiecībā uz administratīvu izmeklēšanu ir noteikti IX pielikumā.”

- 10 *Satcen* Civildienesta noteikumu 28. pants “Apelācijas” ir ietverts šo Civildienesta noteikumu VIII nodaļā “Apelācijas un Apelācijas padome”. Šis pants ir formulēts šādi:

“1. Ikvienu personu, uz ko attiecas šie Civildienesta noteikumi, var iesniegt direktoram lūgumu pieņemt saistībā ar šo personu lēmumu Civildienesta noteikumos minētajos jautājumos. Direktors divu mēnešu laikā no lūguma iesniegšanas dienas paziņo attiecīgai personai savu pamatotu lēmumu. Ja minētajā termiņā atbilde uz lūgumu nav saņemta, uzskata, ka ir pieņemts netiešs lēmums lūgumu noraidīt, par ko var iesniegt sūdzību saskaņā ar turpmākajiem diviem punktiem.

2. Ikvienu personu, uz ko attiecas šie Civildienesta noteikumi, var iesniegt direktoram sūdzību par rīcību, kas šo personu nelabvēlīgi ietekmē, ja direktors ir pieņēmis kādu lēmumu vai nav ieviesis kādu Civildienesta noteikumos paredzētu pasākumu. Sūdzība ir jāiesniedz trīs mēnešu laikā. [..]

[..]

5. Ja visas pirmās pārsūdzības iespējas (iekšējas administratīvas apelācijas) ir izsmeltas, darbiniekam ir tiesības vērsties [*Satcen*] Apelācijas padomē, lai panāktu domstarpību izšķiršanu.

Šis struktūras sastāvs, darbība un īpašās procedūras ir izklāstītas X pielikumā.

6. Apelācijas padomes lēmumi ir saistoši abām pusēm. Tos nevar pārsūdzēt. Apelācijas padome var:

- a) atcelt vai apstiprināt lēmumu, par kuru iesniegta sūdzība;

- b) likt [*Satcen*] atlīdzināt visus darbiniekam nodarītos materiālos zaudējumus, kas viņam radušies, sākot no dienas, kad atceltais lēmums bija stājies spēkā;
- c) noteikt, ka [*Satcen*] Apelācijas padomes noteiktā apjomā ir jāatlīdzina prasības iesniedzēja pamatotie izdevumi, kā arī uzklusīto liecinieku transporta un uzturēšanās izdevumi. Šos izdevumus aprēķina, pamatojoties uz šo Civildienesta noteikumu 18. pantu un VII pielikumu.”
- 11 *Satcen* Civildienesta noteikumu IX pielikuma 1. panta 1. punktā ir noteikts:
- “Ja iekšējā izmeklēšanā atklāj iespējamu darbinieka vai bijušā darbinieka personisku vainu, attiecīgo personu nekavējoties informē, ar noteikumu, ka tas nekaitē izmeklēšanai. Jebkurā gadījumā, tiklīdz izmeklēšana ir pabeigta, nevar izdarīt secinājumus, minot darbinieku vārdā, nedodot attiecīgajam darbiniekam iespēju komentēt faktus, kas uz viņu attiecas. Secinājumos atsauces uz šiem komentāriem.”
- 12 Šo Civildienesta noteikumu IX pielikuma 2. pantā ir precizēts:
- “Pamatojoties uz izmeklēšanas ziņojumu, pēc tam, kad attiecīgais darbinieks ir informēts par visiem pierādījumiem lietās un uzklusīts, direktors var:
- [..]
- c) ja nav pildīti pienākumi Civildienesta noteikumu 27. panta nozīmē:
- i) izlemt ierosināt disciplinārlietu, kā paredzēts šā pielikuma 4. iedaļā, vai
- ii) pieņemt lēmumu sākt lietu Disciplinārlietu padomē.”
- 13 Minēto Civildienesta noteikumu X pielikuma 1. punktā ir noteikts:
- “Apelācijas padome ir pilnvarota izšķirt domstarpības, kas radušās, pārkāpjot šos Civildienesta noteikumus vai Civildienesta noteikumu 7. pantā paredzētos līgumus. Šajā sakarībā tās kompetencē ir apelācijas, ko esošie vai bijušie darbinieki vai viņu mantinieki un/vai pārstāvji ir iesnieguši par direktora lēmumu.”
- 14 Šo pašu Civildienesta noteikumu X pielikuma 4. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka “Apelācijas iesniedzējs [Apelācijas padomē] 20 dienu laikā kopš paziņojuma saņemšanas par lēmumu, par ko iesniegta sūdzība, [...] var iesniegt rakstisku lūgumu Apelācijas padomei par minētā lēmuma atcelšanu vai grozīšanu”, kā arī “šo lūgumu adresē [*Satcen*] administrācijas un personāla vadītājam, kas apstiprina lūguma saņemšanu un uzsāk Apelācijas padomes sasaukšanas procedūru”.
- 15 Saskaņā ar *Satcen* Civildienesta noteikumu X pielikuma 2. punkta a), b), d) un e) apakšpunktu Apelācijas padomē ietilpst priekšsēdētājs un divi locekļi, kurus ieceļ *Satcen* valde uz diviem gadiem, kuri nav *Satcen* darbinieki un kuri savas funkcijas veic pilnīgi neatkarīgi, un Apelācijas padomes priekšsēdētāja un locekļu atalgojumu nosaka *Satcen* valde.

Tiesvedības priekšvēsture

- 16 Tiesvedības priekšvēsture ir izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 17.–46. punktā. Šīs tiesvedības vajadzībām to īsumā var izklāstīt šādi.
- 17 *Satcen* pieņēma darbā KF kā līgumdarbinieci no 2009. gada 1. augusta, lai viņa ieņemtu tā administratīvās nodaļas vadītājas amatu.

- 18 Novērtējumos attiecībā uz 2010. un 2011. gadu *Satcen* direktora vietnieks norādīja uz trūkumiem darbinieku savstarpējās attiecībās šajā administratīvajā nodaļā, tāpēc KF attiecībā uz 2010. gadu tika piešķirta viszemākā atzīme. Saistībā ar katru no novērtējumiem, kurus KF ir apstrīdējusi, viņa varēja paust savus apsvērumus.
- 19 Ar 2012. gada 17. oktobra iekšējo notu attiecīgā gada novērtējuma ietvaros *Satcen* direktors uzdeva savam vietniekam apkopot informāciju no darbiniekiem par viņu spēju saprasties un viņu savstarpējām attiecībām *Satcen* iekšienē. *Satcen* direktors šajā notā norādīja, ka īpaša uzmanība ir jāpievērš to darbinieku situācijai, kuri veic vadības funkcijas, īpaši nodaļu vadītāju situācijai, attiecīgā gadījumā identificējot iespējamās situācijas, kuras ir saistītas ar psiholoģisku spiedienu vai vardarbību šo darbinieku grupu ietvaros.
- 20 2012. gada 14. novembrī divpadsmit darbinieki nosūtīja *Satcen* direktoram un direktora vietniekam sūdzību, lai darītu zināmu “sarežģīto situāciju, kādā [viņi atrodas] jau vairāk nekā trīs gadus, [savā] ierastajā profesionālajā darbībā”, precizējot, ka šī situācija “izriet no Administratīvās nodaļas [vadītājas KF] rīcības un uzvedības”.
- 21 2013. gada sākumā *Satcen* direktora vietnieks reaģēja uz 2012. gada 17. oktobra iekšējo notu, 40 *Satcen* darbiniekiem, kas strādā vairākās nodaļās, nosūtot aptaujas lapu un lūdzot viņus atbildēt uz jautājumiem ar atbilžu variantiem, lai novērtētu viņu savstarpējās attiecības ar saviem nodaļu vadītājiem. Ar 2013. gada 7. marta iekšējo notu *Satcen* direktora vietnieks informēja *Satcen* direktoru, ka, ņemot vērā šajā aptaujas lapā sniegtās atbildes, “ir skaidri redzams, ka [pastāv] reāla problēma savstarpējās attiecībās ar Administratīvās nodaļas [vadītāju KF], ņemot vērā vispārējās Administratīvās nodaļas darbinieku negatīvās atbildes”.
- 22 Ar nākamajā dienā izdotu iekšējo notu *Satcen* direktors, pamatojoties uz *Satcen* Civildienesta noteikumu 27. pantu, lūdza *Satcen* direktora vietnieku attiecībā uz KF uzsākt administratīvu izmeklēšanu.
- 23 Administratīvās izmeklēšanas laikā 2013. gada 12. jūnijā 24 *Satcen* darbiniekiem tika nosūtīta aptaujas lapa ar atbilžu variantiem, lai noskaidrotu, vai viņi ir sastapušies ar konkrēta veida KF rīcību un vai viņi ir konstatējuši konkrētas sekas, ko uz viņiem pašiem vai viņu kolēģiem ir atstājusi attiecīgā rīcība. Šajās aptaujas lapās darbinieki bija aicināti arī sniegt jebkādas liecības vai jebkādus pierādījumus, lai apliecinātu savas atbildes. No 24 aptaujātajiem darbiniekiem 18 sniedza atbildes.
- 24 Tajā pašā laikā pēc novērtējuma par 2012. gadu, saskaņā ar kuru KF vispārējais sniegums atkal tika uzskatīts par nepietiekamu, viņa ar 2013. gada 20. marta vēstuli, pirmkārt, apstrīdēja šo vērtējumu un, otrkārt, lūdza *Satcen* direktoru veikt pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai izbeigtu pret viņu vērsto vardarbību.
- 25 2. jūlijā *Satcen* direktora vietnieks pabeidza savu izmeklēšanu, secinot, ka KF pārmestie fakti ir pierādīti. Saskaņā ar viņa sagatavoto izmeklēšanas ziņojumu KF veica “apzinātu, atkārtotu, ilgstošu vai sistemātisku [rīcību] [..], lai diskreditētu vai nopeltu attiecīgās personas”, “šī rīcība, kas tiek piedēvēta [KF], [ir] apstiprināta un, [ņemot vērā] tās raksturu, biežumu un tās ietekmi uz dažiem no personāla locekļiem, [tā] nozīmēja psiholoģisku vardarbību”.
- 26 Nākamajā dienā *Satcen* direktors ar elektroniskā pasta vēstuli, kurā, neizmantojot pielikumus, bija ietverts direktora vietnieka izmeklēšanas ziņojums, informēja KF par šajā ziņojumā izdarītajiem secinājumiem. Šajā pašā elektroniskā pasta vēstulē KF bija uzaicināta arī uz interviju 2013. gada 5. jūlijā, lai turpinātu *Satcen* Civildienesta noteikumu IX pielikuma 2. pantā paredzēto procedūru.
- 27 Ar 2013. gada 5. jūlija lēmumu *Satcen* direktors norādīja, ka *Satcen* direktora vietnieka veiktās izmeklēšanas beigās viņš ir secinājis, ka KF pārmestā rīcība ir apstiprināta un ir uzskatāma par psiholoģisku vardarbību. Pamatojoties uz šo secinājumu un pēc KF uzklausišanas tajā pašā dienā, viņš

nolēma, pirmkārt, uzsākt disciplinārlietu pret prasītāju (turpmāk tekstā – “lēmums par disciplinārlietas uzsākšanu”) un, otrkārt, atcelt prasītāju no amata uz laiku, saglabājot tomēr viņas atalgojumu (turpmāk tekstā – “lēmums par atcelšanu no amata uz laiku”).

- 28 2013. gada 23. augustā *Satcen* direktors lēma par disciplinārlietu kolēģijas sastāvu un par to informēja KF.
- 29 2013. gada 28. augustā KF iesniedza *Satcen* direktoram administratīvu sūdzību pret lēmumu par disciplinārlietas uzsākšanu, lēmumu par atcelšanu no amata uz laiku un lēmumu, ar kuru direktors bija netieši noraidījis viņas lūgumu sniegt palīdzību saistībā ar iespējamu psiholoģisku vardarbību. Ar 2013. gada 4. oktobra lēmumu šis direktors šo sūdzību pilnībā noraidīja. 2013. gada 2. decembrī KF šo pēdējo minēto lēmumu apstrīdēja Apelācijas padomē.
- 30 2013. gada 11. septembrī tika noteikts disciplinārlietu kolēģijas galīgais sastāvs.
- 31 2013. gada 25. oktobrī *Satcen* direktors vērsās disciplinārlietu kolēģijā ar ziņojumu, ko viņš nosūtīja arī KF saskaņā ar *Satcen* Civildienesta noteikumu IX pielikuma 10. pantu.
- 32 Ar 2013. gada 28. novembra vēstuli disciplinārlietu kolēģijas priekšsēdētājs informēja KF, ka viņas uzklaušanās šajā kolēģijā notiks 2014. gada 13. vai 14. janvārī. Šajā pašā vēstulē viņš KF arī lūdza iesniegt savus rakstveida apsvērumus disciplinārlietu kolēģijai vismaz vienu nedēļu pirms viņas uzklaušanās. Tā kā disciplinārlietu kolēģijas priekšsēdētājs noraidīja KF lūgumu uzklaušanos pārcelt uz vēlāku laiku, ņemot vērā viņai noteikto īso termiņu, KF savus rakstveida apsvērumus iesniedza 2013. gada 21. decembrī.
- 33 Pēc šīs uzklaušanas, kas galu galā notika 2014. gada 13. janvārī, disciplinārlietu kolēģija 2014. gada 4. februārī izdeva motivētu atzinumu, saskaņā ar kuru tā, pirmkārt, vienprātīgi uzskatīja, ka KF nav izpildījusi savus profesionālos pienākumus, un, otrkārt, ieteica viņu pazemināt amatā vismaz par divām pakāpēm, lai viņa vairs nevarētu ieņemt amatu, kas ir saistīts ar vadītājas pienākumu pildīšanu.
- 34 Pēc KF uzklaušanas 2014. gada 25. februārī *Satcen* direktors ar 2014. gada 28. februāra lēmumu viņu atstādināja no amata disciplināru iemeslu dēļ (turpmāk tekstā – “lēmums par atstādināšanu no amata”), šim lēmumam stājoties spēkā mēnesi pēc tā pieņemšanas.
- 35 Par lēmumu par atstādināšanu no amata KF 2014. gada 17. aprīlī iesniedza administratīvu sūdzību, ko *Satcen* direktors ar tā paša gada 4. jūnija lēmumu noraidīja. 2014. gada 12. jūnijā KF lēmumu par atstādināšanu no amata apstrīdēja Apelācijas padomē.
- 36 Ar 2015. gada 26. janvāra lēmumu (turpmāk tekstā – “Apelācijas padomes lēmums”), kas KF tika paziņots šī paša gada 23. martā, Apelācijas padome, pirmkārt, noraidīja KF prasījumus atcelt lēmumu par disciplinārlietas uzsākšanu un lēmumu par atcelšanu no amata uz laiku, kuri bija izvirzīti viņas 2013. gada 2. decembra pieteikumā, kas ir minēts šī sprieduma 29. punktā, kā arī, otrkārt, noraidīja visus pamatus, kurus viņa bija izvirzījusi pret lēmumu par atstādināšanu no amata, daļēji tomēr atceļot šo pēdējo minēto lēmumu, ciktāl tā spēkā stāšanās datums bija noteikts kļūdaini.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 37 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 28. maijā, KF cēla, pirmkārt, prasību, kas ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar ko ir lūgts atcelt iespējamo netiešo lēmumu noraidīt viņas lūgumu sniegt palīdzību, lēmumu par disciplinārlietas uzsākšanu, lēmumu par atcelšanu no amata uz laiku, lēmumu par atstādināšanu no amata, lēmumu noraidīt viņas sūdzību par iespējamo netiešo lēmumu noraidīt viņas lūgumu sniegt palīdzību, kā arī Apelācijas padomes lēmumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētie lēmumi”), un, otrkārt, prasību, kura ir pamatota ar LESD 268. pantu un

kurā ir lūgts piespriest *Satcen* samaksāt viņai summu, kas atbilst neizmaksātajām algām, kā atlīdzību par viņai nodarīto mantisko kaitējumu, un summu 500 000 EUR apmērā kā atlīdzību par viņai nodarīto morālo kaitējumu.

- 38 Savas prasības pamatojumam KF īpaši norāda, ka vispirms ir jābūt iespējai *Satcen* struktūru lēmumu likumību pārbaudīt Vispārējā tiesā atbilstoši LESD 263. pantam, jo runa esot par pilnībā personāla vadības aktiem, ko ir izdevusi Savienības struktūra, un ka pretējā gadījumā tie, pārkāpjot Savienības pamatprincipus, nebūtu pārbaudāmi tiesā, jo Apelācijas padomes veiktā pārbaude nevar tikt pielīdzināta pārbaudei tiesā.
- 39 Pēc tam, lai pamatotu savus prasījumus atcelt lēmumu noraidīt viņas lūgumu sniegt palīdzību, lēmumu par disciplinārlietas uzsākšanu, lēmumu par atcelšanu no amata uz laiku un lēmumu par atstādināšanu no amata, KF ir izvirzījusi pamatus, kas attiecas uz pārkāptu labas pārvaldības principu, objektivitātes principu un principu par tiesību uz aizstāvību ievērošanu.
- 40 Visbeidzot, lai pamatotu savus prasījumus atcelt Apelācijas padomes lēmumu, KF norādīja, ka nav ievērotas viņas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, it īpaši ņemot vērā Apelācijas padomes sastāvu, kas neatbilda neatkarīgas un objektīvas tiesas kritērijiem. Turklāt viņa, pamatojoties uz LESD 277. pantu, izvirzīja iebildi par *Satcen* Civildienesta noteikumu 28. panta 6. punkta prettiesiskumu, jo būtībā šī tiesību norma paredz, ka Apelācijas padome ir vienīgā instance, kas pārbauda *Satcen* direktora lēmumu likumību, tādējādi izslēdzot jebkādu šo lēmumu pārbaudi tiesā.
- 41 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa daļēji apmierināja prasību, ko tai bija iesniegusi KF, ciktāl tā atcēla lēmumu par atcelšanu no amata uz laiku, lēmumu par atstādināšanu no amata un Apelācijas padomes lēmumu, kā arī – ciktāl tā piesprieda *Satcen* samaksāt KF summu 10 000 EUR apmērā kā atlīdzību par viņai nodarīto morālo kaitējumu, jo šo prasību pārējā daļā tā noraidīja.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 42 *Satcen* prasījumi Tiesai būtībā ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - noraidīt KF iesniegto prasību un
 - piespriest KF atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 43 Padomes prasījumi Tiesai būtībā ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - noraidīt KF iesniegto prasību un
 - lemt par tiesāšanās izdevumiem atbilstoši Tiesas Reglamentam.
- 44 KF prasījumi Tiesai ir šādi:
- noraidīt apelācijas sūdzību un
 - piespriest *Satcen* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 45 Savas apelācijas sūdzības pamatojumam *Satcen* izvirza četrus pamatus, kas attiecas, pirmkārt, uz Vispārējās tiesas kompetences neesamību izskatīt prasību pirmajā instancē, otrkārt, uz šīs prasības nepieņemamību, treškārt, uz faktu sagrozišanu un, ceturtkārt, uz labas pārvaldības un tiesību uz aizstāvību ievērošanas principa pārkāpumu.

Par pirmo un otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 46 Ar pirmo apelācijas sūdzības pamatu, kas ir sadalīts trīs daļās, *Satcen* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir atzinusi savu kompetenci izskatīt KF celto prasību.
- 47 Pirmā pamata pirmajā daļā *Satcen* vispirms norāda, ka Savienības tiesas kompetence saskaņā ar LES 5. pantā paredzēto kompetences piešķiršanas principu nozīmē, ka tai kādā tiesību normā ir jābūt skaidri paredzētai. Taču šajā lietā tas tā neesot.
- 48 Turklāt no 2015. gada 12. novembra sprieduma *Elitaliana/Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2015:753) izrietot, ka Savienības tiesai “automātiski” nav kompetences, ja attiecīgais lēmums nav saistīts ar Savienības budžeta līdzekļiem. *Satcen* ieņēmumus tomēr veido dalībvalstu iemaksas.
- 49 Visbeidzot, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 107. punktā atzīstot, ka LESD 263. panta piektā daļa neļauj Padomei no Savienības tiesas kompetences izslēgt strīdus, kuros ir iesaistīta Savienības struktūra vai aģentūra, kā tas ir darīts *Satcen* Civildienesta noteikumu 28. panta 6. punktā.
- 50 Ar pirmā pamata otro daļu *Satcen* norāda, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, būtībā nosakot vienu un to pašu aizsardzību tiesā ierēdņiem un darbiniekiem, kas ir minēti LESD 270. pantā, no vienas puses, un līgumdarbiniekiem, kurus ir pieņēmis darbā *Satcen*, no otras puses, lai gan abas šīs Savienības iestāžu un struktūru darbinieku kategorijas atrodas būtiski atšķirīgās situācijās. Katrā ziņā vienlīdzīgas attieksmes principu esot paredzēts piemērot tikai identiskām situācijām, nevis salīdzināmām situācijām, uz kādām Vispārējā tiesa esot kļūdaini atsaukusies.
- 51 Tādējādi no vienlīdzīgas attieksmes principa neizriet, ka visiem Savienības iestāžu un struktūru darbiniekiem būtu jābūt pieejamiem vienādiem tiesību aizsardzības līdzekļiem gadījumā, ja viņiem ir radies strīds ar darba devēju. Vietējie darbinieki, ko nodarbina Savienības iestādes, un atsevišķi līgumdarbinieki, kuru līgumā ir paredzēta šķirējklausula, kas nosaka valsts tiesu kompetenci, nevar ar prasību vērsties Savienības tiesā.
- 52 Tādējādi pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir atzinusi pārsūdzētā sprieduma 96. punktā, judikatūra, kura izriet no 2016. gada 19. jūlija sprieduma *H/Padome u.c.* (C-455/14 P, EU:C:2016:569), nevar pēc analogijas tikt piemērota šajā gadījumā, jo KF nav ne dalībvalsts norīkota darbiniece, ne Savienības iestādes norīkota darbiniece, bet ir *Satcen* darbā pieņemta līgumdarbiniece. Ņemot vērā KF statusu, viņu nevar salīdzināt ar kādas Savienības iestādes norīkotu darbinieku.
- 53 Pirmā pamata trešajā daļā *Satcen* norāda, ka Vispārējā tiesa katrā ziņā nevar atzīt savu kompetenci izskatīt prasību pirmajā instancē, pamatojoties tikai uz tādu principu kā vienlīdzīgas attieksmes princips. Tādi līgumiska rakstura strīdi kā šajā lietā aplūkots ietilpst Savienības tiesas kompetencē tikai tad, ja pastāv šķirējklausula, kas skaidri nosaka šo kompetenci saskaņā ar LESD 272. pantu. Taču šajā gadījumā nav paredzēta nekāda šķirējklausula, kas piešķirtu kompetenci Savienības tiesai.

- 54 Ar apelācijas sūdzības otro pamatu *Satcen* apstrīd Vispārējās tiesas secinājumu, ka LESD 263. un 268. pants tai sniedz juridisku pamatu KF celto prasību uzskatīt par pieņemamu. Pamatojoties tikai uz 2016. gada 19. jūlija sprieduma H/Padome u.c. (C-455/14 P, EU:C:2016:569) piemērošanu pēc analogijas, lai izdarītu šo secinājumu, Vispārējā tiesa neesot izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu un katrā ziņā esot pieļāvusi tiesību kļūdu.
- 55 Vispārējā tiesa neesot paskaidrojusi, kādā mērā šī sprieduma piemērošana pēc analogijas ļauj KF celto prasību uzskatīt par pieņemamu, ciktāl viņas kā *Satcen* darbinieces statuss liedz viņu attiecībās ar *Satcen* kvalificēt par “trešo personu” judikatūras izpratnē. Pretēji apstākļiem, kādi pastāvēja lietā, kurā tika raisīts minētais spriedums, KF neesot bijusi norīkota darbā uz *Satcen*.
- 56 Padome atbalsta *Satcen* argumentus.
- 57 KF apstrīd *Satcen* argumentus.

Tiesas vērtējums

- 58 Pirmkārt, runājot par argumentāciju, kas ir minēta apelācijas sūdzības pirmā pamata pirmajā daļā, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 107. punktā atzīstot, ka LESD 263. panta piektā daļa neļauj Padomei no Savienības tiesas kompetences izslēgt strīdus, kuros ir iesaistīta Savienības struktūra, kā tas ir darīts *Satcen* Civildienesta noteikumu 28. panta 6. punktā, ir jāatgādina, kā tas izriet no LES 2. panta, ka Savienība ir balstīta uz vienlīdzības un tiesiskuma vērtībām. Pat tas, ka pastāv efektīva pārbaude tiesā, kuras mērķis ir nodrošināt Savienības tiesību normu ievērošanu, ir raksturīgi šāda tiesiskuma pastāvēšanai (spriedums, 2016. gada 19. jūlijs, H/Padome u.c., C-455/14 P, EU:C:2016:569, 41. punkts).
- 59 LES 19. pantā, kurā ir konkretizēta LES 2. pantā noteiktā tiesiskuma vērtība, valsts tiesām un Tiesai ir noteikts uzdevums nodrošināt Savienības tiesību pilnīgu piemērošanu visās dalībvalstīs, kā arī nodrošināt efektīvu aizsardzību tiesā, kas indivīdiem izriet no šīm tiesībām, un Tiesai ir ekskluzīva kompetence sniegt minēto tiesību galīgo interpretāciju (atzinums 1/17, 2019. gada 30. aprīlis, EU:C:2019:341, 111. punkts, kā arī spriedums, 2019. gada 19. novembris, A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība), C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982, 167. punkts).
- 60 Tādējādi Savienības tiesu sistēmu veido pilnīgs tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru kopums, kura mērķis ir nodrošināt Savienības iestāžu un struktūru aktu tiesiskuma pārbaudi (šajā nozīmē skat. atzinumu 1/09, 2011. gada 8. marts, EU:C:2011:123, 70. punkts).
- 61 Attiecīgi valsts tiesām un Tiesai piešķirtās funkcijas ir būtiskas Līgumos noteikto tiesību rakstura kā tāda aizsardzībai (atzinums 1/09, 2011. gada 8. marts, EU:C:2011:123, 85. punkts).
- 62 No tā izriet, ka, lai gan šajā gadījumā LESD 263. panta piektajā daļā paredzētie “īpašie nosacījumi un kārtība”, protams, ļauj Savienības iestādei un struktūrai noteikt iekšējos nosacījumus un kārtību, kas ir jāievēro pirms vēršanās tiesā un kas it īpaši reglamentē iekšējās uzraudzības mehānismu vai izlīguma procesa norisi, kā Vispārējā tiesa to uzskatīja pārsūdzētā sprieduma 107. punktā, šie nosacījumi un kārtība – pretēji tam, ko apgalvo *Satcen*, – nevar tikt interpretēti tādējādi, ka tie ļauj Savienības iestādei gan no dalībvalstu tiesu, gan Savienības tiesas kompetences izslēgt strīdus, kuri ir saistīti ar Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu.
- 63 No *Satcen* Civildienesta noteikumu X pielikuma 1. punkta izriet, ka Apelācijas padomei ir jāpiemēro un jāinterpretē šie Civildienesta noteikumi, kas ir pieņemti ar Padomes lēmumu un tādējādi ietver Savienības tiesību normas. Turklāt saskaņā ar minēto Civildienesta noteikumu 28. panta 6. punkta otro teikumu šīs padomes lēmumus “nevar pārsūdzēt”.

- 64 Tādējādi, nepastāvot vajadzībai noskaidrot, vai minētā padome atbilst tiesas kritērijiem, ir jākonstatē, ka ekskluzīvas kompetences interpretēt un piemērot *Satcen* Civildienesta noteikumus piešķiršanai šai padomei, kā tas ir paredzēts šo pašu Civildienesta noteikumu 28. panta 6. punkta otrajā teikumā, katrā ziņā ir pretrunā judikatūrai, kas atgādināta šī sprieduma 58.–61. punktā.
- 65 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, kad tā pārsūdzētā sprieduma 107. punktā atzina, ka LESD 263. panta piektā daļa nevar tikt interpretēta tādējādi, ka tā ļauj Padomei pieņemt tādu tiesību normu kā *Satcen* Civildienesta noteikumu 28. panta 6. punkta otrais teikums.
- 66 Jāpiebilst, ka, protams, šajā gadījumā runājot par noteikumiem, kas attiecas uz KĀDP, kā arī tiesību aktiem, kuri ir pieņemti, pamatojoties uz tiem, ir jāatgādina, ka ar LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējo teikumu un LESD 275. panta pirmo daļu ir ieviesta atkāpe no noteikuma par vispārējo kompetenci, kas LES 19. pantā ir piešķirta Tiesai, lai nodrošinātu tiesību ievērošanu Līgumu interpretācijā un piemērošanā. Tomēr šie noteikumi ir jāinterpretē šauri, un ar tiem ieviestā atkāpe nevar būt tika plaša, lai izslēgtu to, ka Savienības tiesas kompetencē ir pārbaudīt tādu personāla vadības aktu kā apstrīdētie lēmumi likumību, kā Vispārējā tiesa to pamatoti uzskatīja pārsūdzētā sprieduma 96. punktā un ko *Satcen* neapstrīd (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 19. jūlijs, H/Padome u.c., C-455/14 P, EU:C:2016:569, 39., 40., 54. un 55. punkts).
- 67 Otrkārt, ciktāl *Satcen* ar dažādiem argumentiem, kas attiecas uz pirmā pamata pirmo daļu un otro pamatu, pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētajā spriedumā ir atzinusi, ka LESD 263. panta piemērošanas nosacījumi šajā gadījumā ir izpildīti, ir jāatgādina, ka no LESD 263. panta pirmās daļas izriet, ka Tiesa pārbauda to Savienības iestāžu un struktūru aktu likumību, kuru mērķis ir radīt tiesiskas sekas attiecībā uz trešajām personām.
- 68 Prasības atcelt tiesību aktu mērķis ir nodrošināt tiesību ievērošanu LESD interpretācijā un piemērošanā, un tādējādi prasības pieņemamības nosacījumu šaura interpretācija, ierobežojot šīs prasības piemērojamību un iekļaujot tajā tikai tās aktu kategorijas, kuras ir minētas LESD 288. pantā, būtu pretrunā šim mērķim (spriedums, 2015. gada 9. septembris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirurgiko Kentro*/Komisija, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 69 Tādējādi akti, par kuriem var iesniegt prasību tos atcelt, ir visi akti, kurus pieņēmušas Savienības iestādes un struktūras, neatkarīgi no to rakstura vai formas, un kuru mērķis ir radīt saistošas juridiskas sekas, kas var ietekmēt prasītāja intereses, būtiski mainot tā tiesisko stāvokli (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 9. decembris, *Schönberger*/Parlaments, C-261/13 P, EU:C:2014:2423, 13. punkts, un 2015. gada 9. septembris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirurgiko Kentro* /Komisija, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 16. punkts).
- 70 Arī no pastāvīgās judikatūras par prasību atcelt tiesību aktu pieņemamību izriet, ka, veicot šo aktu klasifikāciju, ir jāņem vērā pati apstrīdēto aktu būtība, kā arī to autoru nodoms. Šajā ziņā apstrīdami akti principā ir pasākumi, kuros galīgi ir noteikta Savienības iestādes vai struktūras nostāja administratīvās procedūras beigās un kuru mērķis ir radīt tādas saistošas juridiskas sekas, kas var skart prasītāja intereses, izņemot starpposma pasākumus, kuru mērķis ir sagatavot galīgo lēmumu un kuriem nav šādu seku, kā arī agrāka, termiņā neapstrīdēta akta apstiprinājumus (spriedums, 2010. gada 26. janvāris, *Internationaler Hilfsfonds*/Komisija, C-362/08 P, EU:C:2010:40, 52. punkts).
- 71 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka visos apstrīdētajos lēmumos administratīvo procedūru beigās galīgi ir noteikta *Satcen* nostāja. Turklāt gan no pašas lēmumu būtības, gan no to autoru nodoma izriet, ka to mērķis ir radīt saistošas juridiskas sekas, kas var ietekmēt KF intereses, būtiski mainot viņas tiesisko situāciju.
- 72 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, atzīstot, ka šie lēmumi atbilst nosacījumiem, kas ir izvirzīti, lai tos varētu uzskatīt par apstrīdamiem tiesību aktiem LESD 263. panta izpratnē.

- 73 It īpaši, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 110. un 111. punktā, lai gan LESD 263. panta pirmajā daļā Tiesas kompetence ir ierobežota, attiecinot to tikai uz aktiem, kuru mērķis ir radīt juridiskas sekas “trešajām personām”, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šo noteikumu mērķis ir izslēgt aktus, kas nav nelabvēlīgi akti, ciktāl tie attiecas tikai uz administrācijas iekšējo organizāciju un rada sekas tikai šajā iekšējā sfērā, neradot nekādas tiesības vai pienākumus attiecībā uz trešajām personām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1988. gada 25. februāris, *Les Verts/Parlaments*, 190/84, EU:C:1988:94, 8. punkts; 2000. gada 6. aprīlis, Spānija/Komisija, C-443/97, EU:C:2000:190, 28. punkts, un 2018. gada 2. oktobris, Francija/Parlaments (Budžeta pilnvaru īstenošana), C-73/17, EU:C:2018:787, 15. punkts).
- 74 Lai gan apstrīdētie lēmumi, protams, attiecas uz *Satcen* iekšējo organizāciju, tomēr ir jākonstatē, ka šie lēmumi ir akti, kuru adresāte ir KF LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē un kuri viņai ir nelabvēlīgi šī sprieduma 69., 70. un 73. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē.
- 75 Turklāt, tā kā minētie lēmumi attiecas uz savstarpējiem pienākumiem, kas ir radušies, *Satcen* un KF noslēdzot darba līgumu, un izraisa abu starpā pastāvošo līgumisko attiecību pārtraukšanu, nevar uzskatīt, ka šis strīds nav radies starp *Satcen* un kādu “trešo personu” LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē.
- 76 Turklāt, kā tas izriet no pārsūdzētā sprieduma 122. punkta, netiek apstrīdēts, ka LESD 270. pants nav piemērojams KF situācijai, jo ne Lēmumā 2014/401, ne *Satcen* Civildienesta noteikumos nav paredzēta Savienības Civildienesta noteikumu un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības piemērojamība.
- 77 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, kad tā pārsūdzētā sprieduma 123. punktā būtībā atzina, ka darba attiecības starp KF un *Satcen* šo strīdu neizslēdz no LESD 263. panta pirmās daļas piemērošanas jomas.
- 78 Treškārt, runājot par *Satcen* argumentu, kas ir pamatots ar *Satcen* un KF attiecību līgumisko raksturu, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka tad, ja prasītājas tiesiskais stāvoklis iekļaujas līgumiskās attiecībās, kuru juridisko režīmu reglamentē likums, ko ir izraudzījušās līgumslēdzējas puses, Savienības tiesas kompetence interpretēt un piemērot LESD noteikumus, izskatot prasību atcelt tiesību aktu, nepastāv, jo šāda situācija principā saskaņā ar LESD 274. pantu ietilpst valstu tiesu kompetencē. Tādējādi, pastāvot līgumam starp prasītāju un kādu no Savienības iestādēm vai struktūrām, prasību, pamatojoties uz LESD 263. pantu, Savienības tiesā var celt tikai tad, ja apstrīdētā akta mērķis ir radīt saistošas juridiskas sekas, kas neietilpst līgumiskajās attiecībās, kuras pastāv starp līgumslēdzējām pusēm un kuras ir saistītas ar publiskās varas prerogatīvu, kādas ir piešķirtas līgumslēdzējai Savienības iestādei vai struktūrai administratīvas iestādes statusā, īstenošanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2015. gada 9. septembris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 18. un 20. punkts, un 2019. gada 28. februāris, *Alfamicro/Komisija*, C-14/18 P, EU:C:2019:159, 48. un 50. punkts).
- 79 Ja Savienības tiesa atzītu savu kompetenci izskatīt strīdus par tiesību aktu atcelšanu, kas iekļaujas pilnībā līgumiskā kontekstā, tā ne tikai apdraudētu LESD 272. panta nozīmi, kurš ļauj piešķirt Savienības tiesām jurisdikciju saskaņā ar šķīrējklauzulu, bet arī gadījumā, kad līgumā nav ietverta līdzīga klauzula, riskētu paplašināt savu jurisdikciju, pārsniedzot LESD 274. pantā – ar ko valsts tiesām ir piešķirta parastā jurisdikcija izskatīt strīdus, kuros Savienība ir puse, – paredzētās robežas (spriedumi, 2015. gada 9. septembris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 19. punkts, un 2019. gada 28. februāris, *Alfamicro/Komisija*, C-14/18 P, EU:C:2019:159, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 80 Tādējādi Savienības tiesas iespēja atteikties īstenot kompetenci, kas tai ir piešķirta LESD 263. pantā, ja prasītāja tiesiskais stāvoklis iekļaujas līgumiskā kontekstā, ir paredzēta, lai nodrošinātu saskaņīgu LESD 263., 272. un 274. panta interpretāciju un tādējādi saglabātu Savienības tiesu sistēmas saskaņotību, ko – kā tas ir atgādināts šī sprieduma 60. punktā – veido tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru kopums, kura mērķis ir nodrošināt Savienības iestāžu un struktūru tiesību aktu likumības pārbaudi.

- 81 Tādā pašā veidā Tiesa Savienības ārpuslīgumiskās atbildības strīda kontekstā atzina, ka, lai noteiktu, kuras tiesas kompetencē ir izskatīt konkrētu prasību, kas ir vērsta pret Savienību, lai to sauktu pie atbildības par kaitējumu, ir jāpārbauda, vai šīs prasības priekšmets ir Savienības saukšana pie līgumiskās atbildības vai ārpuslīgumiskās atbildības, un ka vienkārša atsauce uz tiesību normām, kuras neizriet no lietā aplūkojamā līguma, bet kuras ir saistošas pusēm, nevar izmainīt strīda raksturu un līdz ar to liegt saistībā ar šo strīdu vērsties kompetentajā tiesā. Ja būtu citādi, strīda raksturs un līdz ar to arī kompetentā tiesa varētu mainīties atkarībā no tiesību normām, uz kurām puses atsaucas, bet tas būtu pretrunā noteikumiem par dažādo tiesu materiālo kompetenci (spriedums, 2013. gada 18. aprīlis, Komisija/*Systran* un *Systran Luxembourg*, C-103/11 P, EU:C:2013:245, 61. un 65. punkts).
- 82 “Savienības ārpuslīgumiskās atbildības” jēdziens LESD 268. panta un 340. panta otrās daļas izpratnē, kuram ir autonom raksturs, līdz ar to ir jāinterpretē, ņemot vērā tā mērķi, proti, ļaut sadalīt kompetenci starp Savienības tiesām un valstu tiesām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 18. aprīlis, Komisija/*Systran* un *Systran Luxembourg*, C-103/11 P, EU:C:2013:245, 62. punkts).
- 83 Šajā gadījumā tomēr ir jānorāda, kā tas izriet no šī sprieduma 62. punkta, ka *Satcen* Civildienesta noteikumu 28. panta 6. punkta otrais teikums skaidri izslēdz jebkādu valsts tiesu vai Savienības tiesas kontroli pār Apelācijas padomes lēmumiem un līdz ar to pār *Satcen* direktora lēmumiem, kas ir tās priekšmets.
- 84 Tādējādi šādā kontekstā Tiesas un Vispārējās tiesas atteikšanās īstenot tām LESD 263. un 268. pantā piešķirto kompetenci, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 112. punktā, izraisa šādu lēmumu izslēgšanu no jebkādas pārbaudes tiesā neatkarīgi no tā, vai to veic Savienības tiesa vai valsts tiesas, un šāda atteikšanās nav pamatota ar vēlmi ievērot LESD noteikto kompetenču sadalījumu starp Savienības tiesu un valsts tiesām.
- 85 Šādos apstākļos Tiesai un Vispārējai tiesai ir jāīsteno kompetences, kas tām ir piešķirtas LESD, lai nodrošinātu, ka pastāv efektīva pārbaude tiesā šī sprieduma 58.–61. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē.
- 86 No tā – pretēji tam, ko apgalvo *Satcen*, – izriet, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 132. punktā atzīstot, ka, neraugoties uz līgumiskajām attiecībām, kas pastāvēja starp *Satcen* un KF, šī strīda izskatīšana bija tās kompetencē saskaņā ar LESD 263. un 268. pantu.
- 87 Ceturtkārt, ņemot vērā šī sprieduma 65.–86. punktā ietvertos apsvērumus, argumentācija, ko *Satcen* ir paudis pirmā pamata pirmajā daļā un kas attiecas uz LES 5. pantā paredzētā kompetenču sadales principa neievērošanu, kā arī uz Savienības budžeta līdzekļu neizmantošanu, arī ir jānorāda kā nepamatota.
- 88 Piektkārt, runājot par argumentāciju, ko *Satcen* ir paudis pirmā pamata otrajā un trešajā daļā, kā arī otrajā pamatā un kas attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi vienlīdzīgas attieksmes principu, vispirms ir jānorāda, ka iebildums, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa nepamatoti esot atzinusi savu kompetenci, pamatojoties uz šo principu, izriet no pārsūdzētā sprieduma kļūdainas interpretācijas.
- 89 Lai gan Vispārējā tiesa, protams, uz minēto principu ir norādījusi tās paustajā pamatojumā, tomēr ir jāsecina, ka no pārsūdzētā sprieduma 99., 103. un 120. punkta nepārprotami izriet, ka, pamatojoties uz LESD 263. un 268. pantu, Vispārējā tiesa atzina savu kompetenci izskatīt KF celto prasību.
- 90 Jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka vienlīdzīgas attieksmes princips paredz, ka salīdzināmas situācijas nedrīkst tikt aplūkotas atšķirīgi un atšķirīgas situācijas nedrīkst tikt aplūkotas vienādi, ja vien šāda pieeja nav objektīvi pamatota (spriedums, 2019. gada 3. decembris, Čehijas Republika/Parlaments un Padome, C-482/17, EU:C:2019:1035, 164. punkts).
- 91 Tādējādi *Satcen* arī nevar apgalvot, ka šis princips ir piemērojams tikai identiskām situācijām.

- 92 Visbeidzot, runājot par to situāciju salīdzinājumu, kādā atrodas tādi *Satcen* līgumdarbinieki kā KF, no vienas puses, un kādā atrodas dalībvalstu vai Savienības norikoti eksperti, ierēdņi un darbinieki, no otras puses, ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 95.–98. punktā atzina, ka šis strīds ir līdzīgs strīdiem starp Savienības iestādi vai struktūru, kas nav saistīta ar KĀDP jomu, un kādu tās ierēdņi vai darbinieku un ka nevar uzskatīt, ka atkāpe no Savienības tiesas kompetences, kura ir paredzēta LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējā teikumā un LESD 275. panta pirmajā daļā, kas ir jāinterpretē šauri, ir tik plaša, ka izslēdz Savienības tiesas kompetenci pārbaudīt tādu tiesību aktu kā apstrīdētie lēmumi likumību.
- 93 Šajā ziņā ir jānorāda, kā tas izriet no šī sprieduma 71., 72., 74.–77. un 86. punktā ietvertā vērtējuma, ka šīs situācijas katrā ziņā ir salīdzināmas.
- 94 Turklāt pārsūdzētā sprieduma 102. un 103. punktā Vispārējā tiesa arī pamatoti uzskatīja, ka, lai gan sākotnējā *Satcen* piesaiste RES, kas ir starptautiska starpvaldību organizācija, pagātnē nozīmēja, ka *Satcen* darbinieku situācija nevar tikt pielīdzināta Eiropas Kopienų darbinieku situācijai, tā tas vairs nav, kopš 2009. gada 1. decembrī stājās spēkā Lisabonas līgums, jo *Satcen* un tā darbinieku strīdi kopš šī datuma rada situāciju, kura ir līdzīga situācijai strīdos starp Savienības darbiniekiem un viņu darba devējiem.
- 95 Līdz ar to Vispārējā tiesa, nepārkāpjot vienlīdzīgas attieksmes principu, uzskatīja, ka tās kompetencē ir pārbaudīt tādu personāla vadības aktu kā apstrīdētie lēmumi likumību.
- 96 Sestkārt un visbeidzot, saistībā ar iespējamo pamatojuma nenorādīšanu pārsūdzētajā spriedumā, uz ko ir atsauce otrajā pamatā, pietiek atgādināt, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākums norādīt pamatojumu Vispārējai tiesai neliek izsmēloši vienu pēc otra izklāstīt visus lietas dalībnieku izteiktos argumentus, un Vispārējās tiesas pamatojums līdz ar to var būt netiešs, ar nosacījumu, ka tas ļauj ieinteresētajām personām noskaidrot iemeslus, kuru dēļ Vispārējā tiesa nav atbalstījusi to argumentus, un Tiesai – gūt pietiekamu informāciju, lai veiktu savu pārbaudi (spriedums, 2017. gada 9. marts, *Ellinikos Chrysos/Komisija*, C-100/16 P, EU:C:2017:194, 32. punkts).
- 97 Šajā gadījumā pārsūdzētā sprieduma 80.–114., 119.–123. un 125.–131. punktā ietvertais pamatojums ļauj *Satcen* uzzināt iemeslus, kuru dēļ Vispārējā tiesa noraidīja tā argumentāciju, kas attiecas gan uz tās kompetences neesamību izskatīt prasību pirmajā instancē, gan šīs prasības nepieņemamību, un Tiesai – veikt savu pārbaudi.
- 98 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, pirmais un otrais pamats ir jānoraida kā nepamatoti.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 99 *Satcen* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot sagrozījusi faktus, uzskatīdama, ka aptaujas lapa ar atbilžu variantiem, kas tika izmantota administratīvās izmeklēšanas ietvaros, bija acīmredzami neatbilstoša procedūra, lai noskaidrotu reālos faktus un novērtētu KF rīcību, jo divpusējas sanāksmes varēja būt piemērotāks līdzeklis šajā ziņā. Personas, kas aizpildīja šo aptaujas lapu, jau bija uzklautas laikposmā no 2013. gada janvāra līdz februārim citas izmeklēšanas laikā, kas attiecās uz spēju saprasties un savstarpējām attiecībām *Satcen*. Turklāt arī pašas administratīvās izmeklēšanas laikā notika divpusējas sanāksmes.
- 100 Vispārējā tiesa esot arī sagrozījusi faktus, uzskatīdama, ka lēmumi bija pamatoti tikai ar apsūdzībām, kurās norādīts uz vispārējām rīcības kategorijām, neidentificējot precīzu notikumu vai rīcību, ko varētu kvalificēt par “vardarbību”. 2013. gada 2. jūlija izmeklēšanas ziņojumam esot pievienotas detalizētas

rakstiskas liecības. Tomēr Vispārējā tiesa šīs liecības neesot ņēmusi vērā, līdz ar to tā neesot ņēmusi vērā visus dokumentus, uz kuriem *Satcen* direktora vietnieks esot pamatojies, lai izdarītu savus secinājumus.

101 Padome atbalsta *Satcen* argumentus.

102 KF apstrīd *Satcen* argumentus.

Tiesas vērtējums

103 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru no LESD 256. panta 1. punkta otrās daļas un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas izriet, ka tikai Vispārējās tiesas kompetencē ir, pirmkārt, konstatēt faktus, izņemot gadījumu, kad šo konstatējumu faktiskā neprecizitāte izriet no šai tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, un, otrkārt, veikt šo faktu novērtējumu (spriedums, 2016. gada 8. marts, Grieķija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

104 Tādēļ faktu vērtējums, ja vien nav sagrozīti Vispārējai tiesai iesniegtie pierādījumi, nav tiesību jautājums, kas pats par sevi ir jāpārbauda Tiesai (spriedums, 2016. gada 8. marts, Grieķija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 31. punkts tajā minētā judikatūra).

105 Ja tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi pierādījumus, tad, piemērojot LESD 256. pantu, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu un Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunktu, prasītājam ir precīzi jānorāda, kurus pierādījumus tā ir sagrozījusi, un ir jānorāda kļūdas vērtējumā, kuru dēļ, viņaprāt, Vispārējā tiesa šo sagrozīšanu ir izdarījusi. Turklāt Tiesas pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts, ka sagrozīšanai ir acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem, un tai nav no jauna jāizvērtē fakti un pierādījumi (spriedums, 2016. gada 8. marts, Grieķija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 32. punkts tajā minētā judikatūra).

106 Šajā gadījumā ir jāatgādina, ka pretēji tam, ko apgalvo *Satcen*, 2013. gada 2. jūlija izmeklēšanas ziņojumam nav neviena pielikuma, kas pamatotu aptaujāto personu atbildes, un tajā nav citu pierādījumu, jo šīs atbildes un pierādījumi tika pievienoti tikai ziņojumam, kurš tika iesniegts disciplinārlietu komisijai 2013. gada 25. oktobrī.

107 Runājot par šī izmeklēšanas ziņojuma saturu, no tā skaidri un nepārprotami izriet vispirms tas, ka laikā no 2013. gada janvāra līdz februārim notikušo uzklaušanās rezultāts, protams, sekmēja administratīvās izmeklēšanas uzsākšanu, bet ka tās nebija šīs izmeklēšanas daļa, ka minētais izmeklēšanas ziņojums bija pamatots tikai ar rakstiskām liecībām, ko parakstījušas personas, kuras tika iztaujātas, izmantojot aptaujas lapu ar atbilžu variantiem, un, visbeidzot, ka šajā pašā izmeklēšanas ziņojumā izdarītie secinājumi ir balstīti tikai uz apsvērumiem par vispārējām uzvedības kategorijām, kurās KF tiek vainota šajā aptaujas lapā, neminot precīzus pierādījumus, kas izrietētu no darbinieku atbildēm uz diviem minētajā aptaujas lapā ietvertajiem jautājumiem bez atbilžu variantiem, kā Vispārējā tiesa to ir konstatējusi pārsūdzētā sprieduma 204. punktā.

108 Turklāt no pārsūdzētā sprieduma 200.–206. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa ir nevis ignorējusi, kā to apgalvo *Satcen*, šādi aptaujāto personu sniegtās detalizētās atbildes, bet gan paudusi neuzticību saistībā ar administratīvo izmeklēšanu, ņemot vērā aptaujas lapas ar atbilžu variantiem neatbilstošo raksturu, ko tā bija konstatējusi un kam, pēc tās domām, noteikti bija jāietekmē arī aptaujāto personu atbilžu saturs, kuras tās bija sniegušas uz šajā aptaujas lapā ietvertajiem jautājumiem bez atbilžu variantiem.

109 Līdz ar to, tā kā no lietas materiāliem acīmredzami neizriet nekāda sagrozīšana, trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 110 Vispirms *Satcen* apgalvo, ka personas, uz kuru attiecas administratīvā izmeklēšana par psiholoģisku vardarbību, tiesības iesniegt savus apsvērumus pirms šīs izmeklēšanas pabeigšanas var tikt ierobežotas, lai aizsargātu iesaistīto trešo personu intereses, it īpaši, lai novērstu represijas. Taču šajā gadījumā šo tiesību ierobežojums esot bijis vajadzīgs, it īpaši ņemot vērā lielo skaitu sūdzību un *Satcen* mazo mērogu. Katrā ziņā dažādas iepriekšējas intervijas, it īpaši tās, kas norisinājās ikgadējo novērtējumu ietvaros, kuru laikā KF varēja iesniegt savus apsvērumus, bija jāuzskata par pietiekamām, lai nodrošinātu ieinteresētās personas tiesības tikt uzklautātai.
- 111 Tāpat arī nedz no *Satcen* Civildienesta noteikumiem, nedz no judikatūras neizriet, ka starp uzaicinājumu ierasties uz uzklautāšanu, kam ir jānotiek pirms disciplinārlietas uzsākšanas, un šādas uzklautāšanas datumu būtu jāpaiet kādam precīzam laikam. Katrā ziņā termiņš, kas tika noteikts KF, lai sagatavotos minētajai uzklautāšanai, esot jāvērtē, ņemot vērā samērīguma principu, it īpaši ņemot vērā nopietnos pārkāpumus, kādos tiek vainota ieinteresētā persona, un no tiem izrietošo steidzamību. Turklāt lēmums par disciplinārlietas uzsākšanu neesot nelabvēlīgs akts.
- 112 Visbeidzot *Satcen* uzskata, ka, ņemot vērā plašo rīcības brīvību, kāda bija tā direktoram, viņam bija tiesības, izvērtējot attiecīgās intereses, to personu tiesībām un interesēm, kuras bija iesniegušas sūdzības par vardarbību, likt prevalēt pār KF tiesībām piekļūt lietas materiāliem pirms lēmuma par disciplinārlietas uzsākšanu pieņemšanas, jo pret šīm personām vērstu represiju risks bija pārāk liels un būtu pastāvējis pat pēc veiktās administratīvās izmeklēšanas pabeigšanas.
- 113 Padome atbalsta *Satcen* argumentus.
- 114 KF apstrīd *Satcen* argumentus.

Tiesas vērtējums

- 115 Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta “Tiesības uz labu pārvaldību” 1. punktā ir paredzēts, ka ikvienai personai ir tiesības uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs un struktūrās.
- 116 Pamattiesību hartas 41. panta 2. punktā ir noteikts, ka tiesības uz labu pārvaldību it īpaši ietver vispirms ikvienas personas tiesības tikt uzklautātai, pirms tiek veikts kāds individuāls pasākums, kas to varētu nelabvēlīgi ietekmēt, pēc tam – ikvienas personas tiesības piekļūt lietas materiāliem, kuri uz to attiecas, ievērojot konfidencialitātes, kā arī profesionālā noslēpuma un komercnoslēpuma likumīgas aizsardzības apsvērumus, kā arī, visbeidzot, pārvaldes pienākumu pamatot savus lēmumus.
- 117 It īpaši tiesības tikt uzklautātam garantē ikvienai personai iespēju administratīvajā procesā un pirms ikviena lēmuma pieņemšanas, kas var nelabvēlīgi ietekmēt tās intereses, lietderīgi un efektīvi izteikt savu viedokli (spriedums, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 53. punkts).
- 118 Šajā ziņā no *Satcen* Civildienesta noteikumu IX pielikuma 1. panta 1. punkta izriet – jebkurā gadījumā, tiklīdz ir pabeigta iekšējā izmeklēšana, nevar izdarīt secinājumus, minot darbinieku vārdā un nedodot attiecīgajam darbiniekam iespēju iesniegt savus apsvērumus par faktiem, kas uz viņu attiecas.
- 119 Turklāt saskaņā ar šī IX pielikuma 2. pantu tikai pēc tam, kad attiecīgais darbinieks ir informēts par visiem lietas materiāliem un uzklauts, *Satcen* direktors, pamatojoties uz izmeklēšanas ziņojumu, var lemt par iespējamu disciplinārlietas uzsākšanu.

- 120 Šajā gadījumā no tā izriet, ka *Satcen* direktora vietniekam pirms ieteikumu nosūtīšanas direktoram un – jebkurā gadījumā – šim direktoram pirms lēmuma pieņemšanas, kas nelabvēlīgi ietekmē KF, bija jānodrošina viņas tiesības tikt uzklaustītai (pēc analogijas skat. spriedumu, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 56. punkts).
- 121 Konkrēti – KF, lai varētu pienācīgi darīt zināmus savus apsvērumus, bija tiesības saņemt vismaz dažādu aptaujāto personu paziņojumus kopsavilkuma veidā, jo *Satcen* direktora vietnieks šos paziņojumus savā izmeklēšanas ziņojumā izmantoja, lai *Satcen* direktoram sniegtu ieteikumus, pamatojoties uz kuriem pēdējais minētais nolēma uzsākt disciplinārlietu pret KF, ņemot vērā, ka šī kopsavilkuma paziņošanai ir jābūt veiktai, attiecīgā gadījumā ievērojot leģitīmās konfidencialitātes intereses (pēc analogijas skat. spriedumu, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 57. punkts).
- 122 Turklāt Tiesai ir bijusi iespēja precizēt, ka tad, ja procedūras ilgums nav noteikts nevienā Savienības tiesību normā, Savienības iestādes vai struktūras izmantotā termiņa attiecīgā tiesību akta pieņemšanai “saprātīgums” ir jāvērtē, ievērojot katras lietas atbilstošo apstākļu kopumu, it īpaši lietas iznākuma nozīmi ieinteresētajai personai, lietas sarežģītību un lietas dalībnieku uzvedību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 28. februāris, *Arango Jaramillo* u.c./EIB, pārskatīšana, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, 28. punkts).
- 123 Tādējādi, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 154., 156. un 158. punktā, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi nekādu tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 216. un 219.–223. punktā atzīdama, ka vispirms *Satcen* direktora vietniekam un tā direktoram bija pienācīgi jāuzklausā KF pirms izmeklēšanas ziņojuma un lēmuma par disciplinārlietas uzsākšanu pret viņu pieņemšanas, ka šajā nolūkā viņiem bija jāpaziņo ieinteresētajai personai fakti, kas uz viņu attiecas, kā arī jāpiešķir viņai saprātīgs termiņš savu apsvērumu sagatavošanai un, visbeidzot, ka šai paziņošanai bija jānotiek, vismaz darot zināmu dažādo aptaujāto personu paziņojumus kopsavilkuma veidā, kuri bija jāsatavo, ievērojot iespējamās šo liecinieku leģitīmās konfidencialitātes intereses.
- 124 Turklāt, kā atgādināts šī sprieduma 104. punktā, faktu vērtējums, izņemot gadījumus, kad Vispārējai tiesai iesniegtie pierādījumi ir tikuši sagrozīti, neesot tiesību jautājums, kas kā tāds ir jāizskata Tiesai. Tā kā *Satcen* neatsaucas uz pierādījumu sagrozīšanu, šie apgalvojumi ir jānoraida kā nepieņemami, ciktāl tajos Tiesa ir lūgta no jauna novērtēt faktus, kas attiecas uz attiecīgo interešu līdzsvarošanu un uz KF piešķirtā termiņa, lai sagatavotos intervijai ar *Satcen* direktoru, saprātīgumu.
- 125 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ceturtais pamats ir jānoraida.
- 126 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, apelācijas sūdzība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 127 Saskaņā ar Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 128 Atbilstoši šī Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz minētā Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 129 Atbilstoši šī paša reglamenta 184. panta 4. punktam, ja persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē, pati nav iesniegusi apelācijas sūdzību, tai var piespriest atlīdzināt apelācijas tiesvedībā radušos tiesāšanās izdevumus vienīgi tad, ja tā piedalījies Tiesā notiekošās tiesvedības rakstveida vai mutvārdu daļā. Ja šī persona piedalās tiesvedībā, Tiesa var nolemt, ka tā savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.

- ¹³⁰ Tā kā *Satcen* spriedums ir nelabvēlīgs un tā kā KF ir prasījusi piespriest tam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tad *Satcen* ir jāpiespriež segt savus un atlīdzināt KF tiesāšanās izdevumus.
- ¹³¹ Tā kā Padome piedalījās tiesvedībā Tiesā, jānolemj, ka šīs lietas apstākļos tā sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Apelācijas sūdzību noraidīt.**
- 2) Eiropas Savienības Satelītcentrs (*Satcen*) sedz savus un atlīdzina KF tiesāšanās izdevumus.**
- 3) Eiropas Savienības Padome sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

[Paraksti]